

OLGU SUNUMU: OLFAKTÖR REFERANS SENDROMU BİR OBSESİF KOMPULSİF SPEKTRUM BOZUKLUĞU MUDUR?

Serra Sarı, Filiz Civil Arslan, Evrim Özkorumak Karagüzel, Demet Sağlam Aykut, Aykut Karahan

Karadeniz Teknik Üniversitesi, Psikiyatri Anabilim Dalı, Trabzon

AMAÇ: Olfaktör referans sendromu (ORS), hastaların kötü koku yaydığıyla ilgili aşırı bir zihinsel uğraşı, bundan utanç duyma sonucunda çevresindekilerin davranışlarını yanlış yorumlayarak rahatsız olduklarını düşünme ve sosyal ortamlardan kaçınma ile karakterize, nadir görülen bir sendromdur. ORS'nin klinik değerlendirilmesindeki zorluklar sanrıları, aşırı değer verilmiş fikirlerden ve koku varsanısından ayırmaktır. Bu olguda ebeveyn boşanması sonrası davranış değişikliklerinin ardından başlayan koku yayma sanrısı ile polikliniğimize başvuran ve ORS olarak değerlendirilen bir hasta sunulmuştur.

OLGU: On sekiz yaşında erkek hasta, bir yıldır etrafa kötü bir koku yaydığını düşünme, kendisi kokuyu almadığı halde insanların yüz ifadelerinden dolayı buna inanma, sosyal ortamlardan kaçınma, ailesi ile iletişim kurmama, sürekli odasında vakit geçirme şikayetleri ile polikliniğimize başvurdu. Şikayeti olmadığını, ailesinin zorlamasıyla polikliniğe geldiğini ifade eden hastanın annesinden alınan anamneze göre şikayetlerinin 6 sene önce ebeveynlerinin boşanma döneminde içe kapanma, sürekli vücudundaki küçük kusurlarla uğraşma ve bu nedenle estetik operasyon geçirmek isteme, çok sayıda ve uzun süreli banyo yapma, okula gitmek istememe, arkadaşlık kurmama olarak başladığı, bir senedir odasından hiç dışarı çıkmadığı, okulunu bıraktığı öğrenildi. Fizik ve nörolojik muayenesi normal olan ve kan tetkikleri, EEG ve beyin MR görüntüleme sonucunda anormallik saptanmayan hastada, Obsesif kompulsif bozukluk ve ORS öntanımları düşünülerek ayırıcı tanı yapıldığında ORS olarak değerlendirilerek fluoksetin 20 mg/gün ve olanzapin 2,5 mg/gün başlandı. Takipte olanzapin dozu 10 mg/güne kadar çıkarıldı. 7 aylık takip süreci sonunda koku yayma sanrısı ve içe kapanma gibi şikayetlerinde kısmen gerileme oldu. Olgu sunumu hazırlanırken hasta ve yakınından gerekli onam alındı.

TARTIŞMA: Bu olgu, ORS konusundaki sınıflandırma tartışmalarına örnek teşkil etmektedir. ORS, DSM-IV'te "sanrısız bozukluğun bedensel alt tipi", DSM-5'te ise "tanımlanmış diğer bir obsesif kompulsif bozukluk ve ilişkili bozukluk" başlığı altında tanımlanmıştır. Tedavide antidepresan ve antipsikotik grubu ilaçlardan yararlanılmaktadır. Bu olguda, antidepresan-antipsikotik kombinasyonu şeklinde tedavi düzenlenmiştir. Bütün özellikleriyle değerlendirildiğinde bu olgu çalışması, ORS'nin tanısal açıdan OKB ile ilişkili bir tanı olduğu yönündeki görüşleri desteklemektedir.

Anahtar Kelimeler: Obsesif kompulsif spektrum bozukluğu, olfaktör referans sendrom, psikotik bozukluk, sanrılı bozukluk

LİTYUM COVID-19 TEDAVİSİNDE YENİ BİR UMUT OLABİLİR Mİ?: BİR OLGU SUNUMU

Doğançan Sönmez, Çiçek Hocaoğlu

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Tıp Fakültesi, Psikiyatri Anabilim Dalı, Rize

AMAÇ: Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ), 5 Ocak 2020 tarihinde yeni bir koronavirüs tanımlamıştır. 12 Mart 2020 itibarıyla DSÖ tarafından pandemi olarak ilan edilmiştir. COVID-19 enfeksiyonu tüm dünyada ve ülkemizde halen etkisini sürdürmekte olup halen kesin bir tedavisi bulunmamaktadır. Literatürde çeşitli farmakolojik tedaviler denenmektedir. Bunlardan bir tanesinde lityumdur. Lityum bipolar duygudurum bozukluğunun sağaltımında yaygın olarak kullanılmaktadır. Lityumun kanıtlanmış başka bir etkisi de bazı koronavirüs ailesine ait olanlar da dahil olmak üzere çeşitli virüs türlerinin çoğalmasını engellediğidir. 1979'da Julian Lieb, lityum ile tedavi edilen bipolar bozukluğu hastalarının tekrarlayan herpes simpleks virüsü enfeksiyonunda klinik remisyon gösterdiğini gözlemlemiştir. Bu olgu sunumunda psikiyatri servisinde gerçekleşen COVID-19 bulaşında lityum kullanan hastanın COVID-19 enfeksiyonu geçirmediğini hastanın vasisinden izin alınarak literatür bilgileri eşliğinde tartışıp sizlere sunacağız.

OLGU: 38 yaşında, ilkokul mezunu, bekâr, çalışmayan kadın hasta; son iki haftadır konuşma miktarında ve amaca yönelik etkinliklerde artış, sinirlilik, saldırganlık, uykusuzluk, evden kaçma belirtileriyle mahkeme kararı ile psikiyatri polikliniğimize gönderildi. Yaklaşık 13 yıldır bipolar bozukluk tanısı ile takip edilen hasta zorunlu yatış ile servisimize kabul edildi. Manik epizodda olan hastaya daha önceden de kullanmış olduğu lityum 600 mg/gün, olanzapin 10 mg/gün tedavisi verildi. Hastanın serviste yatarak tedavi gördüğü sırada dışarıdan COVID-19 bulaşı oldu. Aynı dönem serviste yatarak tedavi gören tüm hastalarda (9 hasta) ve bazı servis çalışanlarında COVID-19 belirtileri izlendi. PCR testleri pozitif olarak saptandı. Psikiyatri servisinin kontamine psikiyatri servisi olarak düzenlenmesi ile hastaların enfeksiyona yönelik tedavileri ve izlemi enfeksiyon bölümü kontrolünde tarafımızca gerçekleştirildi. Bu dönemde servisteki lityum kullanan tek hastada herhangi bir enfeksiyon belirtisi ortaya çıkmadı ve iki kez tekrarlanan PCR testi negatif olarak gelmiştir. Daha önce COVID-19 enfeksiyonu geçirmemiş olan hastanın servis içindeki izolasyon kurallarına uyamadığı, tüm uyarılara rağmen enfeksiyon belirtileri olan hastalarla temas ettiği izlendi.

TARTIŞMA: Lityum tuzlarının antiviral özellikleri, lityumun magnezyum iyonları ile rekabetiyle ilişkili görünmektedir. Magnezyum, viral DNA replikasyonu için gerekli olan DNA polimeraz enzimi için kofaktör görevi görür. Lityum magnezyumun yerini aldığı anda, polimeraz enzimlerini etkisiz hale getirip viral replikasyonu önlemektedir. Çalışmamız literatürde kısıtlı sayıda bildirim olan bir olgu olması nedeniyle önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: COVID-19, lityum, pandemi, tedavi